

Traducció i gènere

Aquest Recurs Educatiu Obert (REO) explora les interseccions entre traducció i gènere, centrant-se en les pràctiques de traducció feminista, el llenguatge amb marca de gènere i els desafiaments interlingüístics. El seu objectiu és ajudar els estudiants a relacionar-se críticament amb el llenguatge i a desenvolupar estratègies de traducció inclusives.

Audiència destinatària: 🧑 Estudiantat

Traducció feminista

- Acte ideològic; la persona traductora = reescriptora.
- Exemple: “...sense obrir les cames”.
- Estratègies: suplementació, prefacis/notes al peu, apropiació (hijacking).
- Desafia el patriarcat → empodera les dones, desenvolupa el llenguatge.

Traducció tradicional

- Neutral, còpia fidel; passiva, en posició inferior.
- Exemple: “...sense aixecar la faldilla”.
- Ús de metàfores de reproducció, control i violència.
- Manté els estereotips patriarcals.

Traducció mitjançant LLM

- La majoria dels sistemes s'inclinen pel masculí en casos ambigus.
- Els sistemes reproduïen rols de gènere estereotipats a les professions:
 - Doctor (en anglès) → doctor (masculí)
 - Nurse (en anglès) → infermera (femení)
- La traducció automàtica pot reflectir i fins i tot exacerbar els biaixos existents.
- Responsabilitat de traductors i desenvolupadors: dissenyar estratègies per a traduccions més neutrals i inclusives.

Amb marca de gènere

Chairman
Fireman
Policeman

Bilimadami
(science man)

Studenten
Lehrer

Zdravotní sestra
(man working as a nurse)

Neutre quant al gènere

Chairperson
Firefighter
Police officer

Bilim insani
(persona de ciència)

Studierende
Lehrkräfte

Zdravotní sestra / bratr
(simplement personal
d'infermeria)

?

Desafiaments de gènere interlingüístics

La traducció = més que paraules.
Dóna forma i reproduïx ideologies de gènere.

Les persones traductores no són mediadores neutrals.
Són agents actius que prenen decisions ideològiques.

Eleccions en pronoms, inclusivitat i visibilitat = actes polítics.

LLM – Estratègies

Adjectius neutres quant al gènere
(p. ex. formes tant masculines com femenines).

Adjectius en cas neutre
(ús de la gramàtica neutra en islandès/txec)

Canvi de categoria gramatical
(utilitzar un sintagma nominal en comptes d'un adjectiu).

Préstec de l'anglès
(mantenir l'adjectiu en anglès).

Morfologia alternativa
(p. ex., en espanyol substituir -o/-a per @).

REFERÈNCIES

Ondoño-Soler, Nerea, and Mikel L. Forcada. “The Exacerbation of (Grammatical) Gender Stereotypes in English–Spanish Machine Translation.” *Tradumàtica: tecnologies de la traducció*, no. 20 (December 15, 2022): 176–96. <https://doi.org/10.5565/rev/tradumatica.307>.
Luise von Flotow. 1991. *Feminist Translation: Contexts, Practices and Theories*. <https://doi.org/10.7202/037094ar>.
Hillary Dawkins, Isar Nejadgholi, and Chi-Kiu Lo. 2025. *Gender-Neutral Machine Translation Strategies in Practice*. In *Proceedings of the 3rd Workshop on Gender-Inclusive Translation Technologies (GITT 2025)*, pages 74–88, Geneva, Switzerland. European Association for Machine Translation. <https://aclanthology.org/2025.gitt-1.5.pdf>

GEDIS - Gender Diversity in Information Science: Challenges in Higher Education. <https://ub.edu/gedis>

Citació: Burcu Koçlu, Prgommet Antonio, Varga Izabela. 2025. *Translation and Gender*. DOI : [10.5281/zenodo.17062711](https://doi.org/10.5281/zenodo.17062711). *Traducció i gènere*. Traduït per Claudia San José i Juan-José Boté-Vericad. DOI: [10.5281/zenodo.17301563](https://doi.org/10.5281/zenodo.17301563)

Cofinançat per la Unió Europea. Les opinions i punts de vista expressats són únicament responsabilitat del/de la/dels/les autor(s/es) i no reflecteixen necessàriament els de la Unió Europea ni els del Servei Espanyol per a la Internacionalització de l'Educació (SEPIE). Ni la Unió Europea ni l'autoritat concedent no se'n poden considerar responsables.

Context del projecte GEDIS

Aquest recurs forma part del projecte europeu GEDIS (Gender Diversity in Information Science), que promou eines educatives obertes per abordar les desigualtats de gènere en l'educació superior, amb un èmfasi especial en les disciplines relacionades amb la informació i la documentació. Aquest material educatiu s'ha desenvolupat en el marc de la Summer School Barcelona, dins del projecte GEDIS.

